

ԽՄԲԱԳՐԱԽԹԻԻՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻԻՆ

Զարա Այալ Յարսար, Թիւ 16

ԱՂԵՔՍԱՆԵՐԻԱ

ZUUSK

Journal A RE V

B. P. № 600

Alexandrie, EGYPT

ԶՀՐԱՏԱՐԱՎԿՈՒԱԾ ԶԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ԶԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ԿԱԶԱՆ ԹԷԲԷԿԱՆ

ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ-ԽԱԶԸ

Գահերէի Հայ Կարմիր Խաչը, շատ աւելի ընդարձակ հիման մը վրայ կազմուած քան զինք կանխող Ա. դեքսանդրիոյ և անշուշտ նախ Սուտանի և Շարքիէի Կարմիր Խաչերը, շատ գնահատելի գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ՝ մասնաւորապէս Կիլիկիցի գաղթականներուն Բօր Սահտ հասնելէն ի վեր։ Մինչդեռ Կովկաս «սանհտարական միսիօն» մը զրկելը, թէեւ դեղեցիկ և օգտակար, բայց մեր պայմանները նկատի առնելով՝ նոյնքանալ պիտեանքի գործ մը պիտի բլլար, օգուտը ծախքին հետ անհամեմատական, —հո՛ս պատեցազմէ հլլող մեր այս միւս եղբայրներուն և ըջոյրներուն հանդէպ իր դերը նախախնամական բլլալու կոչուած է և պիտի բլլայ՝ երբ հետզհետէ աւելի ընդարձակէ իր օգնութեան միջոցները։

Կործը ինքնին այնքան գեղեցիկ է, և իր ծառայութիւնները — նիւթեղէնի առաքումէ՛ղատ՝ հիւանդապահահիններու և սրիչ աշխատողներու ներկայութիւնը Բօր. Սահտ — այնքա՛ն խօտուն են ինքնին, որ այս կամ այն մասնաւոր խնդրին համար իրեն եղած կամ ըլլալիք ջնադատութիւնները չեն կրնար իր արժանիքը պակսեցնել, ո՛չ ալ ժողովըրդային համակրութիւնը պաղեցնելու պատճառ ըլլալ։ Ասիկա կ'ըսենք՝ որովհետեւ ունինք մէկ քանի գերտղութիւններ, աւելի իր վարչական գործունէութեան և մասնաւորապէս մեզի հետ իր գործելու եղանակին մասին։

Մինչև այսօր մենք չենք գիտեր, որինսպի համար, թե որոնցմէ կազմուած է իր Վարբի Մարմինը, մինչդեռ օրէնք է որ նոյնաստատուած Մարմին մը ինքքին ծանօթացնէ մամուլին, եթէ ոչ ուրիշ բանի գէթ անոր համար որ յառաջիկային յարաբերութիւն պիտի ունենայ անոր հետ։ Ուրիշ տեղ տեսանք այդ ցանկը՝ որ չատկը նը մանէր գեկուցումի մը։ Անոր կազմին մէջ մէկէ աւելի բարեկամներ ունենալով, ո՛ր է գիտում չլիբա, գրեցինք մեզի չլիբուելուն, այլ բսինք թէ մոռացումի մը արդիւնք է։ Աւելցնեցինք թէ մեր կողմէ, լսելով իր կազմութիւնը, փութացած էինք դաշն շնորհաւորել «Արեւ»ի օգնատես Հի թիւով։

Ատկէ՛վերջ, «Արև»ի օգոստ. 25ի համարին մէջ ծանուցած էինք թէ Մարտէյէն Տ. Միհրան թէքէեանի մեր տրամադրութեան տակ դրած 200 ֆր. ի գումարին 100 ֆր. ը՛ Գա. հիբէի և 100 ֆր. ը՛ Աղեքսանդրիոյ Կարմիր-Խաչին կը յատկացնենք, նըւերատուն մեր կամքին թողած ըլլալով անոր գործածութիւնը Արդ. կը ցաւինք ըսել որ՝ մինչեւ այսօր

ամիս մը և քանի մը օր անցած է ու Գահիրէի Կարմիր-Խաչը գեռ մե- նէ պահանջած չէ այդ գումարը զոր՝ պզտիկ Թէպէտ՝ բայց արհա- մարհնելու իրաւունք, չունէր կար- ծենք, մահաւանդ այս միջոցնս։ Վերջին անգամ քիչ էր մնացեր որ երկրորդ յատկացումով մը «Արեւ»ի հանգանակուիթեան մէջ Թափէինք զայն, երբ Առաջնորդ Սրբազանն ու մեր Յէրմանեան բարեկամը որոնց հաղորդեցինք այս դիտաւորութիւն- նիս՝ խնդրեցին այդ բանը չընել ու քանի մը օր ալ սղարակ ստա- ցազորին։ Ասել է վեր ալ սակայն՝ տասնրկնից օր անցաւ։

Գահերէի կարմիր-խաւք, մեր շատ
մը նորակազմ Մարմիններուն պէս,
մեզի կը թուի թէ աշխարհի պատ-
մութիւնը իրմով սկսած կը կար-
ծէ և այս պատճառաւ ալ՝ ու-
րիշ համանպատակ Մարմիններու
հանդէպ քիչ մը արհամարհոտ և
ծայրայեղորէն ալ դերադրած ցոյց
կուտայ ինքզինքը։ «Մեզի կը
թուի թէ՛, ըսինք, որովհետեւ Գա-
հերէի մէջ՝ վերջերս՝ անցած-դար-
ձածին մասին միւս բարքին
ո և է մէկէ մը ոչինչ, բացարձակա-
պէս ոչինչ լսած ըլլալով և ամէն
վստահութեան արժանի բարեկամի
մը՝ Արշակ Ծէրմանեանի ըսլոր
պտտածներուն ալ հաւատալով հան-
դերձ, սա՛ հատորումը գոյացու-
ցինք... թէ մօտուակ մը ուկտ չին-
ուած է, և թէ անյգ մօտուակն իայ-
թուելով է որ ուրիշ բարեկամ մը՝
Պ. Թորգոմ Թիշենկեան, ինքզին-
քին թալլ տուած է նախատակն

երկտարդով մը վերադարձնել իրեն
զրկուած սինէմայէ ներկամացման
մը տոմսակը՝ այն պատճառաւ որ հոն
ծանուցուած էր թէ հասոյթը «Հ.
Բ. Ը. Միութեան միջնոցա» պիտի
գործածուի Բօր. Սախոի գաղթա-
կաններուն, Դահիբէի ոսկերիչները
դէմը չհլլա՞ն Գ. Ֆիլէնկճեանի՝ որ
քիչ մըն ալ անուանի բերամմը
noblesse oblige — հորեւ բոց պիտի
ժայթքէր՝ բարեբախտաբար չայրող
տեսակէն՝ իրենց դէմ, և որ հա-
ւատացած է թէ Դահիբէի Կարմիր-
թալը կազմուելէն ի վեր ուրիշներ
իրաւունք չունին բարեգործու-
թեամբ զբաղելու, անոնք ընկղմած,
սուղած են արդէն, և պէտք է
փութան ժառանգութիւննին Կար-
միր-թային յանձնելու՝ Գ. Ֆիլէնկ-
ճեանն ալ liquidateur կարգելով...
Մեր եռանդոտ բարեկամը, սակայն,
աւելի լաւ կ'ընէր և իր հաշուա-
դէտի տաղանդին ալ աւելի յարմար
լան մը ըրած՝ կ'ըլլար՝ եւեթ իր պատ-
կանած Մարմնին արամագործեանը
ներքեւ դրուած վերոյիշեալ նուէրը
գանձելու հոգ տանէր... :

Բայց Գահիրեի Կարմիր, Խաչն
իրա՛ւ, իրա՛ւ կը նկատէ թէ աշխարհք

երմով կ'սկսի։ Իր անունը արդէն
կը յայտնէ առիկա. «Հայ Կարմիր
Խայ». ուրտեղի՞. — իկիայ, Հոգ չէ՞ր
եթէ իրմէ առաջ ուրիշ մը կ'ազմուած
չըլլար իրմէ քիչ հեռու Աղեքսան-
գրիոյ մէջ՞ որ ներկայ Հ. Կ. Խ. երու
սուսլինն ըլլալուն հակառակ՝ հա-
մետորէն «Աղեքսանգրիոյ» բառը
կցած է անունին։ Կ'ընդունինք որ
ընդարձակագոյն գետնի մը վրայ,
չառ ազնիւ կամեցողութիւններով
մէջտեղ ելաւ Գահիրէինը, կ'ընդու-
նինք որ փափաքելի է ամէնուն
միացումը և չառ այլ յարմար պիտի
ըլլայ որ Գահիրէինը կէդրոնը դառ-
նայ ամէնուն, բայց՝ նոյն իսկ այդ
փափաքին իրականացմանը համար՝
արդեօք ա՞յս էր լուսագոյն միջոցը։

Անցնինք սակայն... ըսելէ ետք
որ հակառակ «Յուսաբեր»ի մէջ Դա-
հիրէի կարմիր Խաչը պաշտպանող—
ո՞րի դէմ—տիկնոյ մը ամբաստա-
նութեան՝ մենք հրատարակած ենք
իր դրօշին օրհնութեան նկարագ-
րութիւնը, իր բոլոր զեկուցումները
և կոչերը բացի մէկէն՝ որ չատե-
կար և իր ուրիշ մէկ կռիւն հետ
միասին զրկուած Ըլլայէն զատ, նաև
մեզի կը հասնէր ուրիշ տեղ հրա-
տարակուելէն օր մը վերջը... և թէ
ոչինչ կայ ասկէ զատ՝ որ մեր կողմէ
կարեւոր դժգոմակութիւն մեկնուիլ
իրեն հանդէպ... Եւ վերջ գրուած-
ներն ալ պիտի չգրեինք՝ երէտ քիչ
մը վարտութեան անհոգութիւնը,
քիչ մը Փ. Պիշենկանի ան... սան-
ձութիւնը և քիչ մըն ալ այդ տիկ-
նոյ ամբաստանութիւնը մեզ չստի-
պէին ատոր... :

Կանխառ. քսինք և հարկ չըկալ
կրկնեւու թե. Գահրբէի Կարմիր-
Խաչը գերադասեալէն օգտակար
մարմին մըն է և մեր բոլոր հա-
մակրութիւնը կը վայելէ ու պիտի
վայելէ՝ ցորչափ շարունակէ. օգտա-
կար բոլալ:

ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ՆՈՐԸՆՏԻՐ «ՆՊԱՍՏԱՄԱՏՈՅՑ»-ԻՆ
Ա. ՆԻՍՏԸ

Զորեզարթի երեկոյ Ս. Առաջնորդ
 Հօր նախադասութեամբ տեղւոյն Առաջ-
 նորդարանին մէջ զուժարեւեցաւ նոր-
 ւնորդ «Եպատամոտոյց Մարմին»-ին Ա-
 ղըքանդերին անդունտեւուն առաջին
 նիստը՝ իւնիսն ընտրութեւն կատարուե-
 լով ընտրուեցան Տեաքճ Ա. Կատարա-
 կան՝ տուննապետ, Ս. Սարգիսեան՝ զան-
 ձապետ եւ Կ. Սէֆէրեան՝ ատկոնապէր։
 Ժողովը իր այս նիստին մէջ կարգ
 մը խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՀԱՋՈՐԴ ԹԻՒՈՎ

1) Տրանս. «...» ազգասրար
մասնամասին սպաներեն Տրան Թե-
րեանի նկարագրութիւնը Սուրբայ
ազգամբներուն ազգաման պարա-
գաներուն վրայ:

2) Ֆրանս. նախաին վրայ
կոռոդ Գանասական բանակին երկու
հայ ենթապաներուն լուսանկարը:

ՏՐԱՊԵԶՈՆԻ ՀԱՅՈՑ

ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐԸ

Իսալ. Հիւպատոս Պ. Կորինթի մէկ նոր նա-
մակը. — Անոնի հրեշտակներ:

Ամբողջ մամուլը ամիս մը, առաջ արտասովոր Տրամպլեդոնի վերջին խառա-
կան հիւպատոս Պ. Կօթինիի Միսանթրօփի-
մէջ հրատարակած հրէշային տեղեկու-
թիւնները՝ տեղւորին Հայոց վաճառներն
ստանիւ Անաւատիկ այդ մասին ուրիշ
քստմունքի մանրամասնութիւններ ալ,
գրուած նոյն ինքն Պ. Կօթինիի կողմէ
մեր Մայեղեանն ըստեկամին՝ ի պատաս-
խան նամակի մը զոր Մալեգեանն ուղղած
էր Հոռոմ, խնդրելով Պ. Կօթինիէ սր հա-
մար իմացունի ինչ որ պիտի էր քրոշ Տի-
կին Կոյժան Արապեանին, զեռայինն
հինգ փոքրատի զեռորդուհիներուն վրայ՝
որոնք Տրամպլեդոն հաստատուած և հոն
ինն առեկի եղելու թիւններուն պատուա-
րատարանը, որմէ ջանի մը հաստատու-
ներ կը ներկայացնենք ստորեւ, լիւննի-
ցուցելէ՝ ինչպէս կը գրէ մեզի Մալեգ-
եանն և մենք արարաւ բառ չենք գտներ՝
մենք ազգային անհուն աղէտին սուգին
մէջ՝ այս անձնական անտրկու հարու-
մին ալ համար պինճը և իրենները մի-
թարեւու...

Հոռմ, 21 Սեպտ.

... Կը ցաւիմ որ կարող լեմ. Ձեզի
լաւ լուրեր տալու. Պիտի փափաքէի
խոսափիլ այս տխուր հարկէն, բայց լեմ
ուզեր երկարել. Ձեր մտահոգութիւնն ու
տառապանքը:

Լա. Կը ճանչնալի Արապեան ընտա-
նի՛նը... Գ. Կալծակը և Տիկին Մատին
նկրսեբը տարադրուեցան 1915 յունիսի
վերջերը, Ռացստաբար Տիկինին շնորհ-
ուեցաւ ճամբուն մէկ մասը կառքով եր-
թաւ: Գ. Կալծակը նտոհոն էր:

Իրենց մեկնելուն հոգը ո՛չ մեկը այլ
հոգ քան որ լսեց. ո՛չ ոգ կրնայ ըսել թե՛
հոգը կը դառնալին, ո՛ղջ հոն թե՛. միտած
Իժմաբանաբար, 99 տո 100 հաւանական է
որ մեծած ըլլան որովհետեւ մեծամաս-
նութիւնը ճամբուն վրայ ջարդեցին,
մէնչ մնացողները կը մտնէին յոգնու-
թենէ, անօթութիւնէ կամ տանջանքներէ
կրնայ պատահիլ սակայն որ Պ. և Տիկ.
Մարտիանները բացառապէս ողջ մնացած
ըլլան. պէտք է միտ յուսալ

... Գաղաթղթագրոց, չեմ կրնար ուրոշ բան մը ըսել: Ինձի պատմեցին թէ պատնոնը բաժնեւոր են թուրքը լաւ ընտանիքներու մէջ՝ և բնականաբար թրքացողութեան և՛ Ապահով եմ որ չտեսայ ունեցի մեկնուել և կը հաւատամ թէ Տը-նայիզդինի մէջ՝ կամ այլուր՝ իշլամացեալս և՛ կ'ապրին... Նժէ հանրապետութեան կենտրոն, իմ մեկնելու ետք միշտ հերթեալ բաղդէին ենթարկեալ են զանազն, Ծառ գոտւոյ պիտի ըլլայ անոնց վիճակին մասին ճշմարտութիւնն իմաստը:

Տերտ. ԼՆ.

Այս նամակին պարունակած տեղեկություններում ևս լրացանք է առկայում Գրապիտոյի հետ մեկնած է Գրապիտոյի ծով. Պանդային բալանին (Գրապիտոյի) կողմէ տրուած Յիշալը Գ. Կոթիկի հետ մեկնած է Գրապիտոյի հետ և այժմ Գրապիտոյի կը գտնուի ու Մալեկեան տեսակցած է հետը:

«Պօլսէն հրամանը դաւաճ առաջինը
գիշերը ԱՅԻ չար ծանօթ հօտակազակներ
հեթ և մտաուորակները ծովը կը թափա-
ռեն», «ծովի ճամբով աքսոր պիտի դըն-
կուի՞ն» քննարկ: Տրուպիզոն հայ չլինաց,
քացի Օսմ. Պաշտօնի 2 պաշտօնեաներէ ո-
րոնց Օսմ. պիտի գրգռէին երբ Պօլսէն ի-
րենց տեղը ուղիղօրէն հասնին, Փոքրէիկ-
ները իսլամացուած և իսլամ ընտանիք-

ներու յանձնուած են Լազդղները և անհանդադարները սրախողխող է' լնենն, Հայերը միկնելուան պէս' իրենց տունները զբաւուեցան, Դործին գլուխը Գամիջէի անդամները իցեցած են, Տարազորադնեն, տուն թոյլ չտուին, ո'չ դրամ, ո'չ հաւ, գումատ և ոչ ա'լ ուստատ ասնել 500 հաղինուորներ ևս զինաթափուելէ վերջ տարագրուած և նաւբան ջարդուած են, Դաւոյ միւսներուն' նոյնպէս ամբողջութիւն ջարդուած ըլլալու են՝ թանի սրմիւնէ 6 ժամ, ձէվելզիւնեն (Կիւմիշլու) նէի նամբուն վրայ՝ որ միայն է) տաշուած լուբերը կը հաստատեն թէ գիւղացիները տեսած են խուճ-խուճ բաւազդիւնը, միշտեւ անկէ անկէ ոչ մէկ գիւղացի տեսած է անողաց անցնելը, Ի վիտիւրներ, ենէ-Տէյրմէի գետը ամեն օր զիւսկներ իջնուողած է ծովը, խոշտանգուած և բոլորովին մերկ, ու կինբուտ ձիները կտրուած...»

Տաճկին Աստուածը թե՞դ ալ մեռողդ...

ՅՈՒՆԱՆԵՍ ԿՈՒԼՈՂԵԱՆ

Նա ալ գնաց Աճէմխաջոյեանի հետ,
էջմիածնէն եկողները պատմեցին իր աը-
խուր վախճանը օտար երկրնքի տակ,
գաղթականի որդակի պայմաններու մէջ:
Ո՛վ կը ճանչնայ Յովմաննէն Կոլտոշ-
լեանը, Վանեցիներէն ի դատ: Նա ըը-
ռիղի մարդ չէր, նա պարզութեան, հա-
մարտութեան: անթերի անկեղծութեան
մարմնացումն էր և այդ պատճառով իր
սիրելի վտեր, իր զուգորդանքի օտար-
կան կազմող և իրմով հետաքրքրող
վանեցի միայն ի՛ր ըմբռնէ: Թէ է՛նչքան
մեծ է իր «պարօն Օնանէք» կորուս-
տը:

Կուլօլդիանս յայդդառոյն աշակերտներն է եղած այն դպրոցին, որ այնքան մեծ դեր է կատարած Վասպուրականի վերածնունդին գործին մէջ. Գործու- ղանքին վրա մարտնչողներն, ուր բռնա- ցած կրթութիւնը, կատարելագործելով անդուլ ինքնաշխատութեամբ՝ շինք Վա- նի ե թերեւս թիւրքահայ մտաւարկա- նութեան առաջին ժին վրայ կը պահէին միշտ, նշանելով որ տկաւրկազմ Պ. Օ- նանէն 50 եւ աւելի տարիներու բնոյ մը ունէր իր ուսերուն վրայ։ Ինչպէս Գործուղաւանի ընդ որ աշակերտները, Կուլօլդիանն եւս մասնակցած է մեր ա- մենայն զապաքական կուսակցութեան — Արմէնականութիւն — գտնուելով. ինքե- լօքն, պոպազարմէտի դերն մէջ, եւ երբ 1896ի կատարածին մէջ նա զոր առաւ- նարիւրաւոր գաղափարակից ընկերներու հետ եւ իր եղբայրը, նա խոր խօցուեցաւ ատէկ եւ սրեց իւր վանեցիներու ծանօթ իր սիրտն ալօժմ, որ յետոյ ծառայեցաւ 2 տարի նա շարունակեց մը- նաւ իր համոզումներուն եւ նշաներուն հետ եւ իր կողմէ հնար եղած բարոյական

Ժողովուրդի թվաքանակը Հայաստանից Արմենիայի մասին չեստղծել Սամա՛ն, ամենն անգամ երբ պետք եղաւ: Նա համոզուած է լիւթխմբօնիստէքը: Ազգային բարձրութիւնը թիւքիւտութիւնն եւ անխտանադութիւնը, սխտանապիլն եւ լուռ զոքոնքութիւնը: Թիւքը փոխարինելու ինքնուրուար ազմկարարութիւնը, փոխ անուանած, միջակայքին անհամապատասխան զաւրափանքեան ողջեքութում՝ զէմ էլին բուրմոլիւնի իր բաձրեք զգալուցութիւնը, համոզումնիւնն: Եւ նա այլ բոլորին զէմ կ'արտայայտուէր հատենն մտքերով, պատմական եւ իմաստաստական կուսականութեան խոսքերով, այնպէս որ իր հետ վիճարկուող գրեթէ միշտ հաւմտողած կը հետաւար իրմէ, եթէ ի հարկէ համոզուել կ'ուզէր: Դ. Օհանէս Ժաւ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԱՐՍԱՓԸ

«Երեւանի Միջին» 25 Սեպտեմբերի թիվին
կը հաղորդեն հետևյալ տեղեկութիւնները.

— Կ. Պոլսէն տարագրուած Հայերէն
այն քերականութիւնը որ կը վերագրուին ի-
րենց տունները՝ լեզուն ու մասնները կը տա-
րուած են, որպէս զի անկարող ըլլան
իրենց տեսածները պատմելու:

— Պրոպագանդայի Հայոց Առաջնորդը
(Պարզե վարդապետ) սպաննուած է:

— Հայոց Պատրիարքը քանիցս դի-
մաց Բ. Գուռ ունկնդրութիւն մը ունե-
նալու համար որպէս զի վերջ մը զորոյ
իր հօտին դէմ գործուած հալածանքնե-
րուն, բայց ամէն անգամ իր խնդիրը
մերժուեցաւ:

— Փողոցներու մէջ թուրքերու լըր-
բութիւնը Բրիտանիայի դէմ չափ ու աւա-
ման չունի. թուրք երիտասարդներ
խմբով կը խուսեն Հայերու տունները
և ընտրանքը կ'առնեն անոնցմէ: Երբ
կենդանի կը խուսեն Հայերու տունները
կ'ենդանի կը հաստատուին Հայոց տունե-
րուն մէջ՝ տանտէրներուն աչքին առջև
թուրք արկանները փողոցներուն մէջ
Բրիտանիաներուն կ'ընդունան ու դա-
նակը կը նախատեսեն: Հաւատարմաբար
լուր կը տրուի որ մայրաքաղաքին մէջ
ալ կ'ուտարածեն տեղի ունեցած են: Հա-
յերը չեն համարձակիր իրենց տուններէն
զուրկ ելլալ: Գուռ ելլողներն ալ շատ
հեռու չեն կրնար երթալ, զի յատուկ օ-
րէնքով իրենց արդիւնքը է որոշ սահ-
մանէ մը անդին անցնել: Նոր օրէնք մը
կ'արդիւնէ Հայերուն երկրէն մեկնումը,
ինչ տարբեր ու սեռի ալ պատկա-
նին:

— Գաւառներուն մէջ տեղի ունե-
ցող խռովութիւնները աներևակայելի
են: Ամբողջ քաղաքներ աւարի տրուե-
ցան և բնակիչները տարագրուեցան:

— Մարդուանի մէջ Հայերուն ար-
գիւրուեցաւ իրենց հետ ուսուցիչ տանի-
քուեցաւ որ ճանապարհին կատարվարու-
թիւնը ինչ պիտի կերպարէ զիրենց:
Իրենց աչքին առջև քաղաքը կրակի
տրուեցաւ, բնակիչները տարուեցան ար-
դէն պատրաստուած գերեզմաններու առ-
ջև և տապալի հարուածներով սպան-
նուեցան: Ոմանք փախան, բայց բռնուե-
ցան «Մեզ զո՞նք հրացանով սպաննե-
ցե՞ք», կը պաղատէին ասոնք: «Ամե-
նեմ», պատասխանեցին անօրէնները:
«Զոհակ մը 100 փարս կ'արժէ. դուք
այդչափ ալ չէք արժէք, այս կերպ լուա-
կոյն է՛ն իսկ կ'ենք ձեր ծախքները Մու-
սուլի ճամբուն վրայ հանդիպած գիւղերը,
այնպէս որ հոն հասնելուն՝ միմիայն
խեղանդամ և ազիւ կ'ենք մնացած
էին:

— Միայն ամերիկեան միսիօնար-
ներն են որ քիչ շատ կ'ը պաշտպանեն
Հայերը: Միսիօնարական տուն մը մէկ
քանի հարիւր Հայեր պատսպարած էր,
բայց բռնադատուեցաւ զանոնք յանձնել
թուրքերուն, որոնք չէնքէն ներս մտան
ու կոտորեցին պատսպարեալները:

— Ամերիկեան դեսպանը, Պր. Մօր-
կընթառ ամէն ջանք ի գործ կ'ընէ Հա-
յերուն վիճակը բարելաւելու համար:
Մասնաւորապէս կ'ը ջանայ հրովարտակ
մը հրատարակել առ քրիստոնէութիւնը
Հայերուն երկրէն դուրս ելլալ մէջ
մալ չլիբարդանալու, պայմանով: Ո՛ր
ոք իրեն չափ մօտէն պիտի Հայե-
րուն քաջած տոտսպանքը: Կ. Պոլ-
սէն հեռացող Հայու մը յայտարարած է.
«Թուրքերը որոշած են. բնակիչն ընել
ներս ցնդել»:

— Հայերու բնակչութիւնը զուրկ կը
հանուի երեք տարբեր միջոցներով—կո-
տորած, տեղահանութիւն, բռնի խլա-
մացում: Բովանդակ թուրքերը մէջ մի-
եւեոյն բանին են որ տեղի կ'ուսնե-
նան:

— Սերաստիոյ ամբողջ հայ ազգա-
բնակչութիւնը Մուսուլի կողմէրը տա-
րագրուեցան իրենց տունները և խա-
նութիւնները թուրքերուն յանձնուեցան:

— Կատարութիւնը 34000 ոգրա-
գործ բանտէ հանելով կազմակերպեց ու
զինուորացից: Այն ալ ոգրագործնե-
րուն է որ պաշտու յանձնուած է ընկե-
րանալ հայ տարագրեալներու թափօնե-
րուն, ու զիրեն է պուշակի որ ասոնք
էնչ վարագրութիւններ կ'ը գործեն:

— Ճշգրիտ տեղեկութիւն ստացուած

է Երզրուսէն, Բաքուէն և Երզնկայէն
մեկնող հայկական կարաւաններու քաղ-
դէն մասին Մեկնողներէն շատ քիչերը
կրցան հասնել յաջող կայանները, մեծ
մասը կէս ճամբան մեռած ըլլալով անօ-
թութիւնէն կամ իրենց կրած խաչաւա-
զուսներէն: Շատ տեղեր կ'ենք և տղաք-
ներ ճամբուն վրայ թողուեցան և թուր-
քերու կողմէ առնուեցան:

— Շապին-Գարաիի հերոսական
զինադուրքները վերջ քաղաքը հրկիզ-
ուեցաւ, բնակիչները սրէ անցուեցան,
ինչպէս նաև շրջակայ գիւղերու բնա-
կիչները: Ծամբաները, զաշտերը և լու-
նեքը ծածկուած են մարդերու, կ'ենքու-
ն և տղաքներու դիակներով:

— Մովսէսեան քաղաքներու մէջ
կիրտսն, Մամսն, Օրտու, Իւնի, շա-
տերը տարագրուեցան ուրանալ Բրիտանի-
ութիւնը, ազգաբնակչութիւն մնացեալ
մասը արտաքուսեցաւ:

— Պարսիկի ու Ասորիի սրբի,
ինչպէս նաև Ալեքսիանի, Կիւրիի և
Նարեքի բոլոր հայ բնակիչները տեղա-
հանուեցան: Հայաբնակ միւս բոլոր քա-
ղաքներուն մէջ քաղմութիւն Հայեր բան-
տարկուեցան, զխառնուեցան, կախաղան
հանուեցան:

— Խիստ արժանաւատ աղբիւր
մը հասած տեղեկութիւն մը համաձայն,
Երիտասարդ թուրքերը յայտարարած են
թէ թուրքերը պարտութիւնները համար
անհրաժեշտ է Հայերուն ամբողջական և
վերջնական բնակչութիւնը և թէ ոչինչ
կրնայ զիրենց ետ կեցնել իրենց այս
ծրարդէն:

ՓՐՏՈՒՄ ԷՋԵՐ

ՏԱՐԱՆԻԸ ԶՈՒՄԱՆՏԵՐԻՍ

ՄԱ.

Կիրակի է: Այս առաւօտ հեղինական
նաւակով մը կը մեկնի զամառ, Լիւ-
նոսի ապակի բլրակներուն վրայ պոյս
մը կատարելու և զարնան անուշաքոյ
օդը ծծելով պահ մը մոռնալու համար
նաւուն միջոցներով ու տաղտկալի կեան-
քը: Մակուկալարը զիս Մուսթաֆա զիւ-
րէն առջև կը հանէ: Հոն նաւահանգիս-
տին վրայ կը տեսնեմ Քրանսական Զու-
ավ զինուորները, ամենքն ալ արդէ ու
կայտառ, նաև ցամաք քաղաքը ետակայ
նաւերուն մէջ թուրք զերները՝ որոնց
զէմը այրեր ու խանդէր է արեւէն, և
զգեստներն մաշած ու պատառաստուն է:
Կ'անցնիմ իրենց ճովէն և զիս սպայ
կարծելով շատեր ոտքի կ'ելլեն: Սրտի
փոխկում մը կ'ուսնեմ, արդաւատանք
մը գութի և կարեկցութեան զգացում
մը կը պարուրէ սիրտս ու մօտենալով
իրենց վրայ պահակ կարգուած գութ
զինուորներն, կ'ըսեմ. «Պարոն, արդեօք
կրնամ թոյլտուութիւն առնել ձեզմէ,
քիչ մը զերներուն հետ խօսելու հա-
մար»: Զուավ զինուորը զարմանքով ե-
րես կը նայի ու կ'ընէ:

— Բայց դուք Անգլիացիք, պարոն,
անոնք թուրք են:

— Այո, պարոն, բայց ես թուրքե-
րէն դիտեմ, կը յարմար իրեն:

— Լաւ, կրնաք խօսիլ, կ'ըսէ
զուավ զինուորը, Քրանսացիի ներքին
քաղաքալարութեամբ ու անուշ ծախքով
մը, և կ'անցնի խօսիլ զերներուն հետ:

— Ի՞նչեմ, կ'ըսէ զերներէն մին.
Աստուած մեզ ազատեց անոնց ձեռքէն:
Երկիրը ոչնչացուցին, մեռցուցին, և հի-
մակ անիծեալ Գիբոնիսն ձեռքը յանձ-
նած են, որպէս զի զերները լաւ մը ոչըն-
չացնէ, հայրենիքի կտրիճ երիտասար-
դութիւնը կոտորելէ յետոյ: Այն ու տի-
բական դառնայ թուրքերոյ: Մէն այդ են-
վերը, չէ՞գիտեք, Էֆէնտի, քանի՞ քանի՞
օճախներ մարնց, սպաներ ու անմեղ զին-
ուորներ հրացանի բռնել տուաւ Կէլիպ-
ուի մէջ: Մեր վրայ գերման սպաներ
կարգած էին, պատերազմի դաշտին վրայ
հիւանդ կամ կուրուս անկարող զին-
ուորներ երբ կրակի գծէն կուզային ոչ-
բարով ու ըսելով թէ իրենք հիւանդ են,
չեն կարող կուրուս, գերման սպաներ դա-
նանք անմեղապէս հրացանի բռնել կու-
տային: Թուրքերն մտաւ. ոչնչացաւ
այլեւս:

— Շատ Հայ զինուորներ կը զը-
նուրն Կէլիպուրի մէջ, կը հարցնեմ
իրենց:

— Այո, կ'ըսէ Այտընի ծերուկ
զերի մը, սիւրբ օրերուն շատ հայ զին-
ուորներ կային մեզի հետ կրակի գծին
վրայ, բայց վերջ ի վերջոյ նաւաղեցուցին
զանոնք և անոնց բռնակարական գործեր
յանձնեցին:

— Գո՞ն էք հիմակուսն ձեր այս վի-
ճակէն:

— Ինչո՞ւ գո՞ն չըլլանք: Էֆէնտի, ստոյգ
մահէն ազատեցանք: Քրանսական կառա-
վարութիւնը շատ լաւ կը նայի մեզ,
կը տեսնէ՞ք սա վերի բլրակներուն վրայ
լարուած վրանները, մեզ հիմակ անոնց
տակը կը բնակենք: Ամէն օր մեզի կա-
նոնաւոր զերակով առատ կերակուր
կը տրուի, նաև ճրանագի զինուոր-
ները մեզի հետ շատ մարդասիրտեմ ու
աշխիւ կերպով կը վարուին: Երբեմն մե-
զի թեթիւ գործեր ընել կուտան, և ան
ինչպէս որ կը տեսնէք, հոս եկած ենք
այլեւրի պարկեր վերցնելու համար: Ար-
դէն օրն ի բուն նստեկէն կը ձանձրա-
նանք, լաւ է որ քիչ մը գործնեք որ-
պէսզի չմոռնալանք:

Ձիս ցամաք երկող Հէլլէն մակու-
կալարը քիչ անդին թուրք ուրիշ զերի-
ներուն կարգ մը անվայել խօսքեր կ'ը-
նէ, ըսելով.

— Դուք արժանի էք այս վիճակին,
Աստուած դու աւելին պիտի ընէ ձե-
զի, եւլէ:

Կը սասանէ զինքը, յունարէն լեզ-
ուով ըսելով իրեն թէ զերին աւելի զը-
թութեան արժանի էակ մըն է, չի վայելը
որ այդպիսի կոչող ու անկեղծ վերաբե-
րում մը ցոյց տուի իրենց:

— Իրաւ ես, պարոն, բայց զերեմ
ասոնք ինչի՞ր ըրին մեզի, կ'ըսէ ան-
զուսպ վրէժխնդրութեամբ ու կատաղու-
թեամբ մը լեցուած Օոյն մակուկալարը:

Ժամը 9է, Հիւսի գիւղակին մէջ
պոյս մը կ'ուզեմ ընել, քիչ յետոյ մեկ-
նելու համար դէպ ի ծովահայեաց բլրակ-
ները: Դիւրին պոյսի շուկան ստանալ-
նախ մը երեւոյթն է առած: Հոս ասի-
րիկ խառնութիւն, հոն պոլաւաճառ,
նպարալճառ, անդին սիլաբա, չըզուր
և նամակի թուրք ծախող տղաքներ:
Ուրիշ տեղ մը իշալարներ, որոնք վար-
ձու կուտան իրենց էջերը մօտակայ գիւ-
ղերը երթալու համար: Դիւրին, շուկան
լեցուած է մարդերով, խախտմանով զը-
գեստներ հազած Քրանսական, անգլիա-
կան և ուսական նաւային ու ցամա-
քային սպաներով ու զինուորներով:
Նաև հէլլէն աստիկան ու նորակոչ զին-
ուորներ խախտաբար զգեստներով, կեանք
ու ետակար կայ միշտ: Նպարալճառ-
ները, սպիւրիչները, սրճեփները զլուս
զերելու ժամանակ չունին, ամենքն ալ
զգացած են, նաև ճաշարանատները:
Երկրորդական մը ճաշարաններ կան,
միջազգային, Քրանսական, անգլիական,
նոր-ձէլանտա, Աւստրալիա և Ալճերիա
անուանները կրող: Նաև պոլիկ զաւաթ
ճաշարան մը, ուրտեղ շաքի՞ շաքաթ
մի քանի հարիւր օրինակ Սեւանիի Փը-
րաններէն «humanité» թերթէն կուզայ:
Աստուած կանուս ամենամեծ հանդէս
կ'ըլլայ ըմբռնելն այս թերթին օրուան
կերպը, սրճարանի մը անկիւնը բազ-
մած, արեւելեան զովացուցիչ ու քեյֆ
պարզեւոր սուրճի մը հետ, նաև չմերժե-
լով ինքզինքն եզգատական սիլաբեթ մը
մէջէն գնած մեծ, հակառակ ծիւղու սո-
վոր չըլլալու:

Ժամը 10ին կը մեկնիմ գիւղէն, մե-
նաւոր պոյս մը կատարելու համար
Լէմոսի շրջակայ բլրակներն ու արտե-
րը: Մէկ ու կէս ժամէն կը հասնիմ իւր-
գիւրն ծովահանց մօտ հրաւանդանի մը
կատարը, զերեցիկ ու բանաստեղծական
վայր մը, ուրիշ կը գիտեմ լայնատարած
ու գեղածիտը: Եզգական, պատմական
այդ ծովը որ կարծես դարձու մէջէն կը
խոյզ գետ պերճաբարձրած մարած ու ա-
մայաքած փառքերու յիշատակով ծածը-
փուն: Անկից էր որ Պարսից Դարհոր-
գի Բերքըստ արքան անցաւ իր ոսկե-
վառ բանակովը, զերելով Ելիպոստոսի
այլերը, և դնաց խորակելու Ելլա-
տայի փառքը, սակայն Պալլաս ու Պոսի-
դոն իրենց զայրոյթովն ու վրէժովը
չանթաւարեցին իր անարկու բանակը և
Ատուսա (մայր Բերքըստի) լացաւ ու
ողբաց դառնակարան ու հեծեմաքին իր
սպառնքի ու զաւամբարտիկ զաւակնե-
րուն կորուստը:

Թ. Հ. ԹԵՂԵՐԱՆ

ԿԻԼԻԿԵՑԻՆԵՐԸ

ԲՈՐ-ՍՍՅԻՏԻ ՄԷՋ

(Սեպտեմբերի 25-ը)

Ներկայումս

— Մարդասիրտ գործողութիւն-
ներէն կը տեսնուի, որ Բիթիսէն 24,
Եօդուս 01ուէն 12, Եւրոպ Պէլէն 3
ու Վազգէն 1 տուն բողբոջական ըն-
տանիք կան, ընդամենը 40 տուն: Իսկ
կաթիլի 31 ընտանիք կան, 20ը՝ Եւ-
րոպ Պէլէն ուր Բարուկիւնեան Բոյսը
վարձարան մը ունէին, 10ը՝ Եօդուս 0-
1ուէն ու 1 ընտանիք ալ Հաճի-Հա-
պիւրիէն:

Երէկ, կիրակի ցերեկ վերջ, Պատմ
Խանդավառ բացողայ քաղաքը խառն
քաղմութեան մը ներկայութեան, մը-
լիթթարելով ու սրտապնդելով ժողովուր-
դը:

— Երէկ իրկուսն տեղէն մեկնեցան
Դահլիշի կարմիր ծալի պատգամաւոր-
ները, հոս ձգելով իրենց ընկերներէն Պ.
Նետուրեանը՝ որ ետանդով աշխատող մը
ըլլաւ ցոյց տուաւ: Այս շարքին
մէջ պարտք կը սեպեմ յիշատակելու
Պատ. Խանդավառի և Պ. Սէլեանի ա-
նունները, որոնք նոյնպէս երկու ան-
խոնջ աշխատողներ են:

— Տեղական Մասնախումբի անդա-
մուսները, Օր. Ռոյ յալֆան, Տիկ.
Արշաւունի, Տիկ. Տօքանեան և Օր. Սէլ-
եան, զերթէ ամէն օր եկն են ու ի-
րենց մատուցած ծառայութիւնը ամէն
գնահատման արժանի է: Դժբաղդութիւն
մըն է Տիկ. Մ. Մարտիի տկար ըլլալը:
Իսկ օտարները, իմանալով որ քանի մը
տիկիներու ու օրիորդներու վրայ է մնա-
ցած 4000 հոգինք քաղաքի մը բնակ-
չութիւնը հողաւոր դժուարին գործը,
խուս Խուս ամէն օր եկն կը վազին
օգնելու համար անոնց: Տեղաւոր Մէսա-
ժուր Մարթիմ ընկերութեան տնօրէնին
կ'ընէ Տիկ. Վոնէ, Բոնի Լիօնէի տնօ-
րէնին կ'ընէ Տիկ. Պոնգէ և Տիկ. Բո-
նոնի, հանգանակութեան գործին հո-
գին եղան: Իսկ եկեղի աշխատութեանց
մէջ իրենց Թանկազին բաժինը կը բերին
Տիկ. Ապոյ՝ ճրանագի կարմիր-Խաչի ատե-
նապետներն: Օրդ. Է. Ապոյ, Տիկ. Բո-
նի, Օրդ. Գրեյս, Օր. Մաղէթ, Օր. Բ.
Բիլկալա և Եօդուսի գործերը, Վեր-
ջները առաջին օրէն կ'անտարա-
պէս կը շարունակեն իրենց այցելու-
թիւնը:

— Կիրակի ցերեկին, Բոյնէ Եւ-
կուս պէյ որ օրուան կիրակի ըլլալէն
օգտուելով մէկ քանի բարձրաստիճան
Անգլիացի զինուորականներու հետ եկմ
այցելած էր, յանկարծ հիւանդացաւ:
Ճարտիկական զուգահեյտութեամբ մը՝ նոյն
վայրկեանին ինքզինքը շատ գէշ զգաց
նաև իր տիկինը, որով երկուքը մէկ
հիւանդանոց փոխադրուեցան, ուր անմի-
ջական խնամքներ տարին Միս Բընէ
ու մեր կարմիր ծալի հիւանդագաւու-
հները: Այլ ըսուած բանին չեմ հաւա-
տար և սակայն մօքս անցուցի թէ աչ-
քի՛ եկաւ արդեօք Տիկ. Էլիկուս պէյ:
Բայց ինչո՞ւ նաև իր ամուսինը միեւ-
նոյն վայրկեանին հիւանդանոց: Պատ-
ճառը տեղեկեցաւ յետոյ՝ որ իրենց
ստուան նախաճաշի կ'արժէ խախտուած
ըլլալն է եղեր: Քաղիմ Օրդի յաճա-
խորդներուն մեծ մասը միեւնոյն տկա-
րութեան պատկեր են: Դահլիշէն Առաջ-
նորը Սըրազանը, նաև Կարմիր ծալի Ըն-
կերութիւնը հեռացրով ցաւակցութիւն
յայտներ, նաև արաւ ապաքինում մաղ-
թիւն էին:

— Խոսակաւ «Ալճուր» և «Մէսա-
ճէր» թերթերու հայաբն թղթակիցը
Պ. Բասմաճի եկմը այցելել, ուսուցիչ-
ներ բաժնեց, տեղեկութիւններ հաւա-
քեց և քանի մը շահեկան լուսանկարներ
առաւ:

— Այսօր անկարելի եղաւ զարդո-
ներու քաղաւը: Նկատել տեսնելով աչա-
կերտներուն անաղին բազմութիւնը, պէտք
եղաւ վրաններու թիւը 18 բարձրացնել:
Վրաններէն իւրաքանչիւրը հանդիս
քառասուն հոգի կրնայ պարտնակել:
Դեռինները փախելով պիտի ծածկուին
ու նստարաններ պիտի դուրս իրենց
պիտի կրնան նաև իրենց դրաներն ծա-
ռայել: 24 ի չափ ուսուցիչ և օգնա-
կաններու ընտրութիւնը կատարեցինք:

նօթ էր Քրանսական խառնատար-
թեան և ընդհանուր ու աղաչանք ուղա-
մութեան, բլլալով միանգամայն քաղա-
նուս էին և նոր հայերէնի, իր ամբողջ
ասպարէզը ուսուցչութիւնն է եղած: Ե-
ղած է անօրէն Յայնոյններու, վարպէի,
կեղանակների և ուրիշ զարդաներու վա-
րած է ուսուցչական պաշտօնները վանի
գրեթէ բոլոր զարդաները մէջ. պաշտօ-
նավարած է նաև Բաղէշի մէջ և հաս-
ցուցած է մի քանի սերունդներ, որոնք
սերած են զինք, առանց խորութեան,
իր մաքուր, ուսուցչական անկողնան ըն-
դացուով, իր անկեղծութեան, համես-
տութեան և իր լայն զարգացման հա-
մար:

Եղած է վանի «Վանտոս» շաքա-
թաթիւրի աշխատակիցը, նաև թղթա-
կցած է երկար տարիներ զանազան հայե-
րէն թերթերու:

Վանի վերջին 30օրեայ կրկնե-
րուն նշանակուեցաւ դատական մարմնի
անդամ, իսկ անկէ վերջ նորակազմ կա-
ռավարութեան մէջ իրեն յանձնուեցաւ
նպատաստանող մարմնի նախագահութիւ-
նը, յետոյ եղաւ անդամ «Երկարական
Օգնութեան» վանի մասնագիւրն, երբ
այս վերջինը յաջորդեց «Նախատմա-
տոյցներ» եւ այսօր այդ պատուական
գործիչը, այդ կենդանի վկան մեր աղ-
գային վերջին կէսաւրեայ վերածնու-
թեան, մայր հողի կուրծքին վրայ բու-
սած այդ ինքնատիպ մատուցական գոր-
ծիչը, իր դժբաղդ, վախճանի մարմինը
Յօրեայ անտանակի տառապանքներու մէջ
կուրկաւ նետելէ յետոյ կը մեռնի խեղ-

որոնք վաղը գործի գլուխ պիտի կանգնեն: Աստուծոյ քննութեանը կիսաւարտ գործակալներն են: Հետաքրքրական պարագայ մըն ալ սա է որ բաւական թուով զորոյնք ունինք հաս, որոնք մէկ երկուքը քիչ մըն ալ բանաստեղծ: Թերեւս մօտ աստեղծէ գրական գործով մըն ալ ծընունդ առնէ սա մերկ ու ամալի աւագներուն մէջէն, եթէ իրենց խմբագրութեամբ թերթ մըն ալ հրատարակեն:...

Քիւրքի գրագէտներու յօդուածներէն մէկ քանի նմոշ կը դրկեն մեզի ներկայիս Երեւանի:

Բացում վարժարաններու: Միայն մանկերը տեղաւորեցինք այսօր: Ուսուցիչներուն պաշտօն յանձնուեցաւ հարեւանցի քննութիւնով մը աղայոց կարողութիւնները ճշդել: 12 վրան լեցուեցան, իւրաքանչիւր 40ականէն, մօտաւորապէս 500 մանչ աշակերտով: Աղջիկներուն համար պատրաստ ունինք 6 վրան, կը յուսանք որ բաւէ: Վարժուիչներու ընտրութիւնը և աղջիկներու վարժողին բացումը պիտի կատարուի մանկերունը կարգի մանկուն պէս: Դպրոցի զանգակի մը պէտքը ունինք: հարկաւ նուիրատու մը կը գտնուի: 500ի չափ քարտախառակի նուիրատու մըն ալ կը փնտռուի: Հայերէն ընթերցումի ալ և ալ դասագիրքեր, ինչ կամ նոր, այլեւս չենք գտնուիր, թուղթ, տետրակ, դպրոցական պիտոյք որքան առատօրէն դրկուին այնքան աղէկ:

— Լուրերու ամենահաճելին որ աւանակալներու ալ ամենէն սիրունը պիտի թուի ընթերցողներուն:... Մօտերս հայկ. բանակատեղիին մէջ երկու հարմար պիտի ունենանք: Առաջին, Հաճիկապէտի գիւղէն վաղուց խօսեցաւ Պ. Օհանէս Ս. Կէնտան պիտի ամուսնանայ ընդ Օր. Խաթուն Պ. Փանոսեանի: Այս փութկոտ հարմարէին բուն պատճառը սա է որ նոր հարսնացուն հոս իր խօսեցանքին հետ մոյր վրանի տակ կ'ապրի, ինչ որ գիւղական բարի սովորութեանց համաձայն մեծ ամօթ և մեղք մը ըլլալով:

խորհրդէն վարչական մը առաջ վերջ մը գնել իրերու այդ անվայել դրուութեան: Երկրորդ գործն է նոյն գիւղէն Պ. Մովսէս Գ. Խաչատրեան և Օր. Վերքթորի Ս. Ասատուրեան: Հայտնաւորեցին թաղապետի զբաղող տիկինները այժմ փնտնանքուն և հարսնացուներուն վայելուչ հաղուստներ դատելու զբաղած են: Նոյնպէս հարսնիքին հանդիսատեսութեանը համար ջանք չի խնայուիր: Մասնաւոր հրաւիրողները դրկուած չըլլալով, ընթերցողները կրնան ներկայիս իւր զայդ նկատել:...

— Այս օրերս պիտի ունենանք նաև երկու երեք միջոցութիւններ: Կերեւայ ասկից վերջ ունենալիքնիս՝ ծնունդ, մեկրտութիւն և հարսնիք է: Մարդ աստիք բնական լրումն է. ու փակագործ մէջ ըստ որ այսօր թաղում մըն ալ ունեցանք: Տարիքոտ ծերունի մըն էր որ հիւանդանոցին մէջ մեռաւ:

— Անհրաժեշտ է ամէն մէկ վրան օժտել վատարանով մը (մանկալ), տեղական գործի որուն համար 10 դր. ը չանցնիր: Ըսենք 450 վրանի համար 4500 դր. վեր վար 50 ոսկի: Որքան յարգի պիտի անցնի այս նուէրը և որքան անհրաժեշտ պէտք մըն է: Վաղը ցուրտին անձրեւին անպահանջելի դեր մը պիտի խաղայ ան: Թէյ, սպուր եւն, խոհանոցէն մինչև վրանները տարուիլը պիտի պիտին: Ու յետոյ հաղարձմէկ օդուաներ պիտի ունենայ ան վերջապէս: Ուր էր արեւօք այս կարեւոր պէտքը լրացնող հայ բարեբարը: Անհրաժեշտ իր անուշին յայտնութեանը կ'ապաստենք:

— Բօր-Սարիի հանգանակութեան Դ. ցանկին գումարն է Դ. 2. 2302.7, ընդ. գումար է. Դ. 37920.4: Սոյն Դ. ցուցակին մէջ կը գտնենք ֆրանս. «...» աղատարար, մարտանաւուն սպանիւրէն և նաւադէմի նուիրուած է. Դ. 1242 և սպայ Գ. Թէքէնի կողմէ երկրորդ անգամ առանձին նուիրուած է. Դ. 100 գումարները: Ե. Թ. Բ. Մ. Թ.

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ազգ. ՇԱՀԵՐՈՒ ՊԱՏՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
Գօնարանացիք մեզի կը գրեն թէ: Ազգ. Հիմնադրամի հանդանակութիւնը յառաջ կը տարուի Ռուսմանիոյ հայ գաղ. թնկութեան մէջ. ժողովուրդը ի նպաստ գաղթականներու և կատարուած հաւաքականութեանց կը մասնակցի ողևորութեամբ:

Յօդանի մէջ յօդուած Ազգ. Հիմնադրամի հանդանակութեան է 2300 ֆրանք: Իսթէյի հայ փոքրիկ գաղութը, որ հաշու 30 տունէ կը բաղկանայ, ի նպաստ գաղթականներու 2450 ֆրանքի կարեւոր դուրմար մը հաւաքած է:

Շուգլայի հայ երկսեռ երիտասարդութիւնը թատերական ներկայացում մը սարքելով 320 ֆրանքի դուրմար մը գոյացուած է կովկասի հայ կամաւորներուն համար:

— (Հայ Ազգ. Մահ) Երաստարան է Պ. Ժօրժ Վէյսէի ի նպաստ Հայ Դատին, գեղեցիկ բանաստեղծութեան բնագիրը Տ. Յ. Սեթեանի թարգմանութեան հետ միասին Պրակի գինն է 5 դր. որը հասոյթը պիտի յատկացուի ամբողջովին Հայ կարմիր խաչին:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Պարսկերէն մէջ

ՅՈՒՆԱՍԱՆ
Աթէնք, 30. — Երեւոյ ժողովը ստիպողաբար և ծախարարութեամբ քուէակից կառավարութեան կողմէ ներկայացուած օրինադրեցը պահեստին բուն ընտանիքներուն օգնութեան, Մալիկոնիոյ մէջ պաշարման վիճակ հրապարակելու և զորաբարձի պէտքերուն համար 150 միլիոն վարկի մը Եւրոպ. Պ. Վէնիզէլոս յայտարարութիւնները ընելով կացութեան ծանրակշիւթեանը վրայ շեշտեց: Ա. Զ.

ՊՈԼԿԱՐՈՒ

Սօֆիա, 29. — Երեւոյի նախարար Պ. Թօնէճի, և վաճառականական նախարար Պ. Պաքալօֆ հրաժարեցան:

Լոնտոն, 29. — Սօֆիայէն վերջին ժամուն հասած լուրեր կ'իմացնեն թէ Պոլկար իւրեւորի և վաճառականական նախարարները հրաժարու են: Այս երկու նախարարները Գերմանիոյ դատին պաշտպան ճանչցուած էին: Կ'ապաստուի որ քիչ ատենէն պոլկար նախարարութիւնը վերականգնուի Միւր կողմէ (Յրանգութեան թէր ձայնութիւն) կ'ընէ թէ՛ Գերմանիոյ Պոլկարիոյ մէջ ունեցած յոյսերը այս փոփոխութեան պատճառով ձախողի կ'ըլլին: Մ. Զ.

ՍԵՐԷՏ. ԿՐԷՅԻ ՃԱՌԸ

Լոնտոն, 29. — Սեր Էտ. Կրէյ Պալքաններու մասին իր ըրած յայտարարութեանը ընթացքին ցոյց տուաւ թէ ինչպէս Գերմանիա գործածեց Աւստրո-Հունգարիայի շղթայադրեցող եւրոպական պատերազմը որուն արդիւնքը եղաւ Աւստրիոյ կատարեալ ստորագրութիւնը Գերմանիոյ: Աւելցուց թէ Թուրքիան որուն շանքը պիտի պաշտպանուէին եթէ չէր ընդունուէր, Գերմանիոյ կողմէ ըսնի մղուեցաւ մասնակցել պատերազմին՝ առանց պատճառի և առանց նպատակի: Թուրքիան ալ Գերմանիոյ ստորագրանալը եղաւ, որպէսզի իրականացան Գերմանիոյ կայսեր երազը որ է Պէրլինի Պաղտատ տիրել: Գերմանիան զինանազնութիւնը միւսնոյն եղանակաւ կ'ընէ իր կամքին ենթարկել Պալքանները, որոնք այսպսով պիտի կորսնցնէին իրենց անկախութիւնը: Ասիկա ուղղակի հակառակ է Դաշնակիցներու քաղաքականութեան: (Մալիքի) Բ.

ՅՈՅՅԵՐ ՌՈՒՄԱՆԻՅՈՅ ՄԷՋ

Լոնտոն, 29. — Ուսանողները և քաղաքացիները բաղկացած հսկայ թափոր մը Պոլքէյի մէջ կազմակերպուած հակազգրման ցոյցի մը պատճառով գերմանացիները մը գրապահանակ տակն ու վրայ ըլլաւ:

Թուրքիոյ մէջ

Լոնտոն, 28. — Կ'իմացնեն թէ

Ա. Զ. Դ.
Համագործակցող կուսակցութեանց ջին. վարիչ Մարմինը կը յայտնէ հայ հասարակութեան, որ կամաւոր արձանադրուի փառաքոյները դիմեն Ս. Դ. Հնչակեան ընթերցարանը:
Արձանադրութեան ժամեր՝ ամէն օր 5—9 յ. մ.
Համագործակցող կուս. Դաճիքի Դաճիքի Զիճ. վարիչ Մարմին 30 Սեպտ. 1915

Յատկիկայ կերակի, 3 Հոկտ. 915 ժամը 10.45, Ընչերակցութեան սրահին մէջ, պիտի բանախօսէ Տիար Արմենակ Ասլիբեան, նիւթ ունենալով «Դերագոյն օյժը»:

ՄԱՆԱԿԱՆ

(Պատասխան յայտարարութիւն)
Իշխանի նախարարի կեանքին դէմ մահախօս կատարող Մալէկ Ապտ էլ Լաթիֆ մահուան դատապարտուեցաւ: Մահախօսը բրիտանական ուժերու հրամանատար Ջօր. Մաքսուէլի կողմէ հաստատուեցաւ:

Պոլսոյ «Տէօյէ Պանք»ի մասնաճիւղը Աւստրո-վոլոսարուած է: Միւս կողմէ կ'իմացնեն թէ Թուրքիան իշխանութիւնները Միլիթրի ժողովուրդին իմացուցած են որ պատրաստ գտնուին կառավարութեան առաջին նշանին: Քաղաքէն միկնելու: Նոյնպէս կ'իմացնեն թէ անձաւ Նօթներ Միլիթրի և Լաթիֆ Հաճի Ասլի պէյի տունէ մահուամբ, անոր երկու տղաքը և երկու արականները սպաննած են: Մ. Զ.

Լոնտոն, 29. — Թուրքիոյ նախկին գերման դեսպան Պատոն Յօն Վանկէն հայրի Պոլիս վերադարձին կ'ապաստուի: Լոնտոնէն հեռագիր մը կ'իմացնէ թէ՛ ֆրանս. «Իսլաիթայէթ» շրջանոր Սեպտ. 17ին, Կրէյէի ծովափը, Թըշնամի ընթացիկայի մը միջոցաւ ընկղմուեցաւ: Նաւաներէն 26 հոգի կրցան ցամաք հասնել: (Իսլաիթայէթ) Թըշնամի զբաւուած նաւ մըն էր որուն անունը փոխուած էր և ֆրանս գրոչակի տակ կը գործէր:

ԱՆԳԼ. ՅԱՅՐԱՆԻՅԻՆ ՄԷՋԱԿՏԵՐԻ ՄԷՋ

Դաճիք, 29 (Պաշ.) — Պարսի բրիտանական բանակին ընդ. հրամանատարը 29 սեպտ. 1915 թուականով հետեւեալը կը տեղեկագրէ: «Բիւթ էլ Ամարաի առջև թշնամի դիմք մը գտնուեցին» քաղաք թշնամի թշնամի թշնամի և գերիներով մահախօս: Թշնամի դէպի Պաղտատ կը նահանջէ: Միւր ուժերը գտնուել կը հետապնդեն:

Տարրակի մէջ

Դաճիք, 28. — (Պաշտ.) Կելիպոլուի թերակղզիին վրայ երկուստեք կատարուած գործողութիւնները քաղաքացի են միմիայն օդային յարձակումներէ, հրետանիի ուժակոծութիւններէ և ակաւի պայթուիներէ: Որոշ պահու մը, Թուրքերը մեր Սուլթանի և Աւագի ճակատին վրայ ուժգին կրակ մը բացին, որ ընդ. յարձակումները նախաձեռնելու կ'ընէր, բայց միմիայն Սուլթանի անկողմէն սպառի ուժի մը յարձակումը յաջողութեամբ ցրուեցան եղաւ: Երկու ուրի յարձակումներ նոյն վայրէջանը ունեցան, մէկ քանի անգամներ թշնամի օդանաւեր մեր օդանաւի կայանին վրայ ուժերը արձակեցին, սակայն ու է վաւ չկրցան պատճառել: Ասոր դէմ մեր օդանաւերը հակադարձակում, կարգաւ մը ուժակոծեցին և քանդեցին, նոյնպէս Պոլքէյի մէջ խախտած նաւերուն լըջօրէն վնասուեցին: 24ի գիշերուն ընթացքին Թուրքերը ֆրանս. պարակազօրքին վրայ պահպան շուներ օրձակեցին, որոնց ամէնքն ալ գնդաւորներու քաղաքականութեան: (Մալիքի) Բ.

Երեւանեան ձկնառեւ

Բաքի, 30. — (Աթէլ Հ.) Սուլէյի և Վիլիի բարձունքներուն վրայ բոլոր

օրը կ'ուրը շարունակուեցաւ: Յրանապիք բոլոր գրաւուած նոր դիրքերը պահեցին Մամբաները մէջ Գերմանացոց քաղաւած դիրքերուն առջև ուժգին կռիւ: Նոյնպէս Մէնիլի հիւսիսէ արդ. դիրքի մը գրաւման համար, ուր գերման փառքող ուժեր դիմել զինագրէին: Յրանապիք յառաջացան Պիւթ տը Թախիւրի զանգարին վրայ: քաղաքին մերձակայքերը և Մալիքի հիւսիսակողմը: Պուսլ-Բոլթերի և Արքըմօնի անտառին մէջ երկուստեք բաւական ուժգին ուղեկոծութիւններ:

ՄԷԿ ՄԷԼՈՒՆ ՌՈՒՄ

Լոնտոն, 29. — Դաշնակիցներու կողմէ երեք օրուայ ընթացքին նետուած ուժերուն թիւը Բաքիի մէջ 1 միլիոն կը գնահատուի: Ասոր յաջորդած է յարձակումը:

ՅԻՄՆԱՅԻ ՀԵՐԱՆԵՐՈՒ ԿՈՅԸ

Բարիկի հրեայ կեդրոնական ժողովաւ տեղին կոչ մը ուղղած է բոլոր չեղած տերութեանց մէջ ընկող Հրեաներուն յիշեցնելով թէ Յրանսան էր որ նպաստեց Հրէից ապստամբման, մինչդեռ Գերմանական հակահրեական օրոգրանք եղաւ: Դաշնակիցներու յաղթանակումն է միայն որ Հրեաները պիտի կարողանան ազատագրուիլ:

Ուստիկիթն, 29. — Աւստրիա իմացուց Վիեննայի ամերիկեան դեսպանին որ Միացեալ-Նահանգաց յայտնած փառաքին համաձայն Պ. Տոմպա ետ պիտի կանչուի:

Արեւելեան ձկնառեւ

Բեթթօրաւ, 29. — Տիւրքեր չէլանին մէջ յամաւ կռիւներ կը շարունակուին: Վիլէյքաթ չըջանին մէջ, Թշնամի յարձակողականը հո մղեցին: Գերմանացիք՝ Լաթիֆանցը գրաւեցին և մենք վերադարձեցին: Օսման յարձակումները կը շարունակուին Թշնամի հրետանիի հարուածներ: Կը շարունէ երեկ մէկ զորաբանի ը վրայ 10,000 մեծ ուժերը արձակելու կախիւթ մէջ՝ Բրիթէի հարաւակողմը, Թշնամի կառուար յարձակումներ կը գործէ: Թարնուրի հիւսիս-արեւմտ. կողմը քաղաքի խրամատները գրաւեցին: Պոլկար բշկական ուսանողներ և դիտար օրորողներ հիւանդանոցներու մէջ կ'արձանագրուին: Զ.

Հոտ, 30. — «Պէնէթթիթ Պոլի» զոհերը 26 սպայ և 410 նաւաղ կը հաշուուին: Մ. Զ.

ՎԵՐՁԻՆ ԺԱՄ

ՅՈՒՆԱՍԱՆԻ ՄԷՋ

Աթէն, 30. — Պ. Վեհիկիւս երկուստեք ծախարարութեանց մեջեղ յայտարարեց խորհրդարանին՝ քի յոճական գորաւոր պոլկար գորաւորին անխաւաքի պատասխան եր, քիպէ Պոլկարի: Կը յայտնէ քի գորաւորին նպատակն է զինակ չեղորոշի մը պանի գործ ու է յարձակողական դիտակն ընդդէմ Յունաստանի իր դաւանակցի Սերայի: Պ. Վեհիկիւս ակեցուց քի պոլկար գորաւորին պատճառաւ յառաջ եկած ծանր կացութիւնը ի կրմաւ անորա կերպով երկարի, ամենաւելի քի Պոլկարի ի ճանձար իր եւ իր դաւանակներուն միջեւ դաւանակներով հաստատուած իրաց յիմակը: Վերջացուց ըսելով քի յոյն ժողովուրդը պատրաստ է ընդդիմանալ ուրիս ռուէ ազգի մը ճիգերուն: Կը կ'ուր Պալկաներու մեջ գերազանց: Կը մարքի ու համաձայնութիւն մը յաւելի ընելու համար: Պ. Կուսարի համալիս եղաւ Պ. Վեհիկիւսի յայտարարութիւններուն:

Արեւելեան ձկնառեւ

Գերման զօրաւորութիւն ՈՂՁԱՅՏԻ Բերոլին, 30. — Յրախիթրաթի, Տիլիսի եւ Նալօ-Ալիքիսիսի քաղաքներուն մէջ բեմաւոյն յարձակումներ եւ մղեցին: Թարթուրի արեւմտեան կողմը յարձակութեանց: Բրիթի հարաւակողմը Սիւրի ալ եղեցին վրայ բաւեցան: Եւստի օրաւոր մէջ գերմանական 35-րդ զօրաւորութիւնը ընդգրկեց քիցն: Զ.

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան

Մ. ՏԱՄԱՏԱՅԻՆ
ԽՈՐ. ԲԵՆՈՒՄԱՅԻՆ, ԱԼԵՃ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅՈՑ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Անուղղով. — Աթէնքէն սեպտ. 12ին քաղաքական է ֆրանսական թերթերին: «Ռեթ հարիւր հազար Հայեր տեղական լինելով քուած են դէպի երկրին ներսերը, այդ զօրախոսներէ մէկ երրորդ մասը միայն հասած է զրկուելիք տեղը: Հայ կիներ և աղջիկներ հարկադրուած են թիւրքական հարէմներին մէջ ապրելու: Կ. Պոլսի մէջ մէկ ամսականէն մինչև երկու տարեկան հայ երեխաների անճարողով վաճառուած եղած է շարունակ մի քանի օր»:

Դաւադի Աւաջնորդներ. — Սօֆիայի «Հայաստան»ին մէջ կը կարդանք:

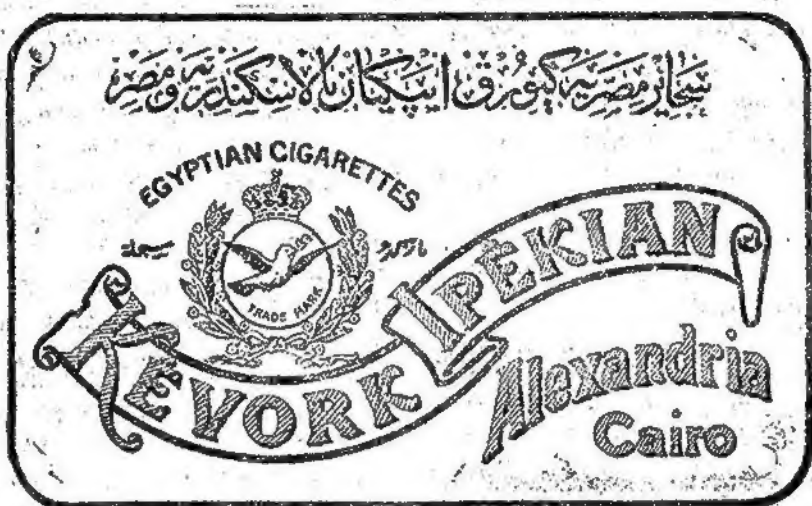
Թուրքիոյ թիւերու առաջնորդներէն թիթիստական ճիւղներու դադաւ նութեան ենթադրուած են հետեւեալները:

Տիգրանակերտի առաջնորդ Չըլաւ տեւանը ողջ-ողջ այրուած է: Նիկիտիկոյ Յովակիմ եպ. ը բանտարկուած, Արմաշի վանաւայր Մեհրոպ եպ. ը՝ բանտարկուած, Պրուսայի Դանիէլեանը՝ ձերբակալուած, Կիսարիոյ Պէրիկեանը՝ ձերբակալուած, Սեբաստիոյ Դանիէլեան եպ. ը՝ սպաննուած, Եւդոկիոյ Դանիէլեանը՝ բանտարկուած, Եսայի Դանիէլեանը՝ Բոսթանի կախաղան հանուած, Սամսոնի Համալուսպը՝ բանտարկուած, Տրապիզոնի Թուրքանը՝ ձերբակալուած, Քէմալի շըմապակը՝ բանտարկուած, Մարբերդի իոթէնեանը՝ սպաննուած, Չարսիսեանի Նալպանտեանը՝ կախաղան հանուած, Հալէպի Դանիէլեանը՝ բանտարկուած, Բաղէի Դանիէլեանը՝ բանտարկուած, Կարինի Սասնէթեան եպ. ը սպաննուած: Միացածներու վիճակի մասին ոչ մէկ լուր»:

Բաքիդիր. — Ուրիշ հետադէ մը իմացած ենք արդէն թէ Բաքիդիր առաջնորդ Անուիս վարդապետը 8 Հայ Դ. Ժ. ծառաների հետ մէկտեղ կախուած է:

Սասունը կը կուռի. — Երեւանէն օդ. ա. 14/27ին հաղորդուած է թիթիկի

ԳԻՈՐԳ ԻՓԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԾԱԽՈՒՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

ԱՆԴՐԵԱՍ ՄԿՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԻՉ-ՆԵՐԿԱՐԱՐ

Քիւ Մեծօրհն, 1 (Յունաց Ամէրոֆ անցկանց կարծարանին նստել)

18 տարին ի վեր Ալեքսանդրիայ հաստատուած եմ Ներքին, դարձաւ նկարի, նշանադրական (թանկէլա), իւղանկար պատկերներու և լուսանկարական ֆօններու վերաբերեալ կատարած աշխատութիւններու վաճառքի խնամքը եմ ծառայող յանձնարարեալս Գիւրգ Իփիկեան միշտ Ալեքսանդրիայի սուղ, իսկ եւրոպացի արհեստագիտներէս ածան են:

ՏՕՐԻ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՍՏՄԱՐՈՅԺ

ՄԻՈՒԹԻ, ԵԱՐԱ ՊԵՆԷ ԵՆ ԵԱՅԵՆ ԹԻԿ 10, ԳԱԶԻՐԻ ԹԻԿՅՈՒՆ, ԹԻԿ 85-87

Հիւանդներ կ'ընդունին առաւօտեան ժամը 8էն մինչև իրիկուան ժամը 7ը:

Ականանքը կը մաքրէ ու կը բարձրացնէ առանց ցաւի: Ականներու համար ոսկիէ, քարէ, կամ Ամերիկեան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տեսակ նիւթերէ քարօն կը շինէ առանց զոգայանակի կամ քիմիքի վրայ բան մը գինելու:

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խզի մտօք կը կատարուին:

Մարդ կեանքին մէջ անգամ մը ծախսելով կ'ազատի ականներու անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի:

Գիններ խիստ չափաւոր են: Մասնաւոր ակաւայի գեղեր ալ կը գործուին:

ՀԱՅԿԱՎԱՆ ՄԻԱԿ ՂԱԶԱՐԱՍՈՒՆ

ԵԼԷՔՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԻԵԱՆ-ՓԱՓԱՋԵԱՆ ԳԱԶԻՐԷ

Օրհնայի հրապարակ, Կալուած Զօկայի ԹԻԿՅՈՒՆ 23-56

Կ'ստանան զետեղումներ ելեքտրական լույսի և օդային կաղի: Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառուած ամէն տեսակ լույս արտադրող առարկաներու:

Խնամեալ աշխատութիւն, խիստ չափաւոր գին:

ԲԱՍՏԵԼ ՆԱԼԹԵՐ

(PASTILLES NALTHER)

Հազի չափ կաւեւոր ամէն անգամ համար Գնդութիւն ունիս թէ փորձարութիւն, ստամոքսի տկարութիւն թէ անմարտողութիւն, շերտ կը տառապիս թէ անընտելութիւն, հարբուիս ունիս թէ յօգացաւ:

Գործածէ եւ պիտի օգտուիս անպայման:

Դարձան է՝ 34 տեսակ հիւանդութիւններու, որոնք մանրամասնութեամբ են յայտարարին մէջ, որ կը զանուի բուժանելու արագութիւն:

Գիններ են շատ անգամ Ե.Ղ. Տփիկը (որ կը պարուենայ 67 հատ) 10 Տուփը (որ կը պարուենայ 3 տփիկ) 20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին զրկել նաեւ երկու զը:

Ամերիկեան այս զեղանաւոր պատրաստուած է յայտնի բոյներու եւ արմատներու հիւթէն եւ օդակարութիւնը հաստատուած է բժշկական կանոններէ:

Անձնապէս փորձել եւ օգտուել վերջ միայն ստանանք է եղբայրացի բժշկական Զեյնապուր Ներկայապաշտութիւնը՝ ՊԱՐԱԿԱՆԱՆ ԲՈՎԱՐԱՆ, որուն կարելի է զիմել, փոքր թէ մեծաքանակ համար, անմաք կամ քարոյ փոստով կ'ետեւեալ հասցէին:

83, Rue Guinet Charkas (Boulac) c/o Ecole Arménienne B. P. 1079 Le Caire (Egypte)

ՇՐԱՅՆԻ ՄԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱԳՈՒՍՏԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ԱՂԶԱՆՑ ԵՐԱԶԳԻՆՍՏԵՐ, ՊԼՈՒՋԵՐ ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներ, գլխանոցներ, զարկեր, հասեղներ, ձեռնոցներ, կաշեայ սաւարկներ, կօշիկներ, հերմակեղներ, համադրութեանց պիտանքներ եւ անհրաժեշտ առանց մքեր:

Գինները յոյժ չափաւոր եւ անընդհատ:
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ, ԾԽԱԽՈՏԻ եւ Եգիպտական սիկարէթներ:

ԿԱՍՍԱՐԱԿԱՆ ԵՂԲԱՐԲ ԶԱԿԱԶԻԿ-ԱՂԵՔՄԱՆԻՐԻԱ

Համալսարան են իր Ապրիկիմա (Աստղ) Ծիախոսներ եւ Սիկարէթներ:

ՊԱՆԵ ՏՕՐԻԱՆ
Banque d'Orient

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագումար՝ ամբողջապէս վճարուած Զր. 25,000,000

Կեդրոնացեալ ԱՅԷԼԵՔ

Մասնաճիւղեր՝ Ալեքսանդրիա, Դահիէ, Սեյտին-Իզմիր, Դոմակալուքից Եր. Միտիլլի, Մանասթըր, Սեբէղ եւ Զակադիկ, Փոխ-Դոմակալուքիցներ՝ Գերկամա, Մադինա եւ Սոմա:

ՊԱՆԲ ԵՐԻՐԱՆ կը կատարէ սեղանաւորական բանկի տեսակ գործողութիւններ:

ՊԱՆԲ ԵՐԻՐԱՆ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով:

Հարկերէն 3 Ի տես վճարելի
» 3,50 9 ամիսէն »
» 4 1 տարիէն »
» 5 5 տարիէն եւ աւելի վճ.

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջաւորելու համար հաստատուած է Փոքր Խնայողութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի Ե. Ղ. 20էն Ե. Ղ. 25,000 տարեկան հարկերէն 1 տոկոսով:

ԲՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Շաբա Ապրի Զաւար քիւ 16

Սեփականատէ՝ Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Կ'ստանան ամէն տեսակ օպարանակաց գործերու պատրաստութիւնը, Գիւրգ, Տեղակ, Հաշուեցումայ, Նաւակազուիս, Այցեւուն եւ իւր չափաւոր գիներով:

Յանձնարարութիւն կը կատարուի խրամով:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՎԱՍԵԱՆ ԲԱՐԻԿԻՒՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՐԱՆԱԿ

Աղեհանգիստ, Մեծի Միտիլլի փողոց քիւ 40 (Արքայի մոկիթի դէմը) Թէլեֆօն քիւ 83-45

Այս վաճառատունը կը հայթայթէ թէ Աղեհանգիստ, եւ թէ Ռամէլի մէջ ՄԱՆԲԱՇԷՆԻ հարազատ առական եւ ամերիկեան թիթը, չափաւոր գիներով Ապրիլները օրը օրին կը յանձնուին ամենայն կանոնաւորութեամբ:

ԴԻՄԵՏԷՔ ԵՒ ԳՈՂ ՊԻՏԻ ՄԱՐԲ:

ԴԵՂԱՐԱՆ ԱԼՊԻՈՆ Թիկիթի փառա քիւ 29 Ալեհանգիստ Անգլ. պանակալոցին մօտ Թիկիթի 24-95

Դեղադրած Մ. ՊՕՂԱՍԵԱՆ կը ծանուցանէ յարգող հայ հասարակութեան, բացումը իր նորահաստատ ԱԼՊԻՈՆ ԴԵՂԱՐԱՆին, Թարմ գեղեցու ճիւղ միջոցով, Դեղերը կը պատրաստուին առանձին խնամքով եւ ըստ կարելւոյն առանց ցաւի:

ԱԼՊԻՈՆ ԴԵՂԱՐԱՆը ունի ամէն տեսակ տրամադրելի մասնադէմ բժշկական ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար ԱԼՊԻՈՆ ԴԵՂԱՐԱՆը յանապիտեղ փոխանակ օտարներուն, եւ զան պիտի մնա:

ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ ԱՂԱԽԻ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ Պապ-Սիւրա, Սուէ-Կ-Խանիս, քիւ 159

Կը կարէ խիստ մաքուր և վերջին նորահաստատ նաեւ կը դառնան իւրաքանչիւր կանոնով, գիները դիւրամալ չէլի են:

Ս. Ն. ՕՅԱՊԱՏԵԱՆ ԵՐ ԵՅԿ:

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հաստատուել 1902 Դահիէ, Արքի Անիսի

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կերպանդէն, բրդեղն, բամպակեղն, օպաթոյ, պարիս, գէմի, մասաթոյ եւ մանաւանդ դեղակներու պիտանքներ, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ:

Ներածմունք ուղղակի եւրոպայէն: Ապրանքներու տոկոսներով եւ գիններու չափաւորութեան մասին արգէն իսկ համաձայնագրած այս վաճառատունը կ'արժէ անգամ մը այցելել:

առիթէն օգտուեցեք

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ԲՈՍՄԱ Banco di Roma

Հաստատուել 1880ին

Դրամագումար, 200,000,000 Զրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵԼԻ — ՀՈՐՈՍ

Կեդրոնակայք. — Բարիկ, Ճէնովա, Նաբլի, Թուրին, Ֆլորենցիա, Աղեհանգիստ, Կ. Պօլս, Դարէնիս, Դահիէ, Մալթա, Աֆրիկեան Տրիպոլիս

ՄԱՆԱՅԻՐԷՔ

Ապրիլ	Յարա Սապ	Բիւնթոյ
Ապրիլ 1	Յարա 1	Սիւնա
Ապրիլ 2	Յարա 2	Սուպիս
Ապրիլ 3	Յարա 3	Սուպիս 2
Ապրիլ 4	Յարա 4	Սուպիս 3
Ապրիլ 5	Յարա 5	Սուպիս 4
Ապրիլ 6	Յարա 6	Սուպիս 5
Ապրիլ 7	Յարա 7	Սուպիս 6
Ապրիլ 8	Յարա 8	Սուպիս 7
Ապրիլ 9	Յարա 9	Սուպիս 8
Ապրիլ 10	Յարա 10	Սուպիս 9
Ապրիլ 11	Յարա 11	Սուպիս 10
Ապրիլ 12	Յարա 12	Սուպիս 11
Ապրիլ 13	Յարա 13	Սուպիս 12
Ապրիլ 14	Յարա 14	Սուպիս 13
Ապրիլ 15	Յարա 15	Սուպիս 14
Ապրիլ 16	Յարա 16	Սուպիս 15
Ապրիլ 17	Յարա 17	Սուպիս 16
Ապրիլ 18	Յարա 18	Սուպիս 17
Ապրիլ 19	Յարա 19	Սուպիս 18
Ապրիլ 20	Յարա 20	Սուպիս 19
Ապրիլ 21	Յարա 21	Սուպիս 20
Ապրիլ 22	Յարա 22	Սուպիս 21
Ապրիլ 23	Յարա 23	Սուպիս 22
Ապրիլ 24	Յարա 24	Սուպիս 23
Ապրիլ 25	Յարա 25	Սուպիս 24
Ապրիլ 26	Յարա 26	Սուպիս 25
Ապրիլ 27	Յարա 27	Սուպիս 26
Ապրիլ 28	Յարա 28	Սուպիս 27
Ապրիլ 29	Յարա 29	Սուպիս 28
Ապրիլ 30	Յարա 30	Սուպիս 29

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ԲՈՍՄԱ կ'ընդունի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժեթղթերու վրայ ակաւայի եւ եղիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն իրաւ փոխգործ, չէր եւ չէր օրը օրէն, հետադարձ վճարումներ, եղիպտոսի եւ երոպայի վրայ պարտաւորութիւններու գանձում, Կորսներու եւ վիճակահանութեան շահուած պարգեւներու գանձում, երոպայի եւ եղիպտոսի մէջ պարտաւորութիւններու գործողութիւն, Արժեթղթերու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ակաւայի գործողութիւն:

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ԲՈՍՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուղուած աստի կամ օրը պայմանաւոր վճարելի:

ՊԱՆԲՈ ՏԻ ԲՈՍՄԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մօնթեքաթիի համալսարանի շէնքին մօտ, ուր ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններ կ'ընծայուին յանապաղօրէն:

ԵՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍԵՏՈՒԿ

Մանաւանդ Աղեհանգիստ 2 Յարա Կ-Կ

ՍՍԿԱՐԱՆ

1 Հոկտեմբեր 1915

ԲԱՄՊԱԿ	Բացում	Փակում
Նոյ.	18 25/32	19 3/32
Յուլիս	19 5/32	19 13/32
Մարտ	19 15/32	19 11/32

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՈՒՆՏ

Նոյ.-Յուլի.	96	96 20/40
-------------	----	----------

ԱՐԻԹՄԵՏԻԿ

Գրեթի Ծոնիկի 1886	Ֆր. 286.—
» » 1903	» 231.—
» » 1911	» 241.—
Դուլիկի Եղիպտոսի	» 131.—
Բաճակա	» 88.—